GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ: la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE: O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 196. *Mercurĭ 4 (16) Septemvre.* **1885.**

Brașovŭ, 3 (15) Septemvre 1885.

Unŭ altŭ amicŭ alŭ fóieĭ nóstre ne împărtășesce nisce interesante amĕnunte cu privire la urmărirea preoțilorŭ română din partea tribunalului de Alba-Iulia.

Décă n'amŭ avé cea mai deplină încredere în scriitorulŭ corespondenței de mai josŭ, amŭ crede, că voiesce sĕ facă o glumă cu noi și că gendarmii, de care ne vorbesce, suntŭ numai unŭ productŭ alŭ fantasiei sale.

Dar nu, este trista realitate și adevĕrulŭ curatŭ ce ni-lu înfățișéză rĕndurile de mai josu.

Cetiți-le și ve-țĭ căpĕta o mică ideă despre situațiunea poporului românŭ în vechiulŭ lui pămĕntŭ:

Alba-Iulia, 13 Septemvre 1885.

Ura de rassă ce îndură neamulŭ nostru dela puternicii politicei moderne, dela idealiștii statului maghiarŭ in spe, in urma epistolei de isvorŭ necunoscutŭ numită a »irredentei române« a primitŭ unŭ nutremĕntŭ, unŭ miserabilŭ pretextŭ de persecuțiune neîntemeiată a inteligenții române și în specialŭ a preoțilorŭ noștri.

Fără a me demite la analisa orĭ critica acelui fétŭ de proveniență obscură spre orientarea pamfletiștilorŭ precum și spre săturarea poftei de rĕsbunare a celorŭ ce numai atuncĭ se sĕmtŭ în elementulŭ lorŭ când vĕdŭ poporulŭ românŭ și inteligența lui batjocurită, când au pretextŭ de a se întrece și resfăța cu puterea lăsată până nu sciu când în mâna lorŭ, vinŭ a constata că Alba-Iulia și ținutulŭ din ansa epistolei »irredentiste« au devenitŭ teatrulŭ unorŭ scene detestabile cu a cărorŭ ,sevĕrșire marele tribunal regescŭ din locŭ și aspirantulŭ la postulŭ vacantŭ de președinte ,fișcalulŭ (sub-procurorulŭ) Henter" crede a satisface datorinței »patriotice« în sensŭ genuinŭ maghiarŭ.

Abia se lățĭ faima despre apariținnea acelei tipăriturĭ și întregulŭ aparatŭ judecătorescŭ alăturea cu fișcalulŭ erau pe picióre stândŭ la păndă cu punerea în lucrare a operei de persecuțiune. — Începutulŭ s'a făcutŭ în comuna Oarda de susŭ, de unde Duminecă în 6 Sep. diminéță în crepuscululŭ ḍilei preotului gr.-cat Avramŭ *Stoianŭ* la mandatulŭ judelui de instrucțiune Szentkirály, sub pretextŭ că la adressa preotului ar fi venitŭ epistola »irredentistă« și dînsulŭ nu voiesce a o estrăda fŭ escortatŭ la Alba-Iulia, și condusŭ mai ântâĭ la căsarma gendarmilorŭ éră pe la 8 óre diminéță la tribunalŭ, de unde la grabnica intervențiune a advocatului *Nicola* pe lângă promisiunea obicinuită la criminaliștĭ fŭ pusŭ pe piciorŭ liberŭ. Ei dar serviciulŭ divinŭ de care precum se vede puținŭ le pasă puternicilorŭ ḍilei a rĕmasŭ nefăcutŭ și poporulŭ din Oarda în ḍiua Duminecei în locŭ de mângăere sufletéscă numai de grije și amărăciune sufletéscă avŭ parte.

Duminecă în 6 Sept. energiosulŭ fișcalŭ cu judele de instrucțiune și în hătîrulŭ gustului magiarŭ cu unŭ amploiatŭ alŭ poliției locale și cu mai mulțĭ haiducĭ tótă ḍiua au esecutatŭ perchisițiunĭ domicilare la mai mulțĭ dintre advocații și alțĭ ómeni românĭ până îĭ ajunse nóptea în nobila funcțiune continuată și Lunĭ în 7 Septemvre totŭ cu acelŭ svonŭ.

Pre când zelosulŭ tribunalŭ se întrecea în esercițiulŭ acestui patriotismŭ specificŭ maghiarŭ aicĭ în Alba-Iulia, până atuncĭ gendarmii alarmațĭ totŭ cu acelŭ zelŭ dar la întunerecul nopții batŭ la porțile preoțilorŭ, înspăimĕntă ómenii prin satele dinprejurŭ, unde după datele scóse dela oficiulŭ postalŭ erau comandațĭ de către numitulŭ jude de instrucțiune ca sĕ caute hârtia ,irredentistă.«

Miercurĭ în 9 Septemvre de către séră preotulŭ din Heningŭ Alesandru *Dobrescu* unŭ bărbatŭ de cea mai bună reputațiune, tată de familiă, fŭ escortatŭ de doi gendarmĭ la Alba-Iulia și predatŭ numitului jude de instrucțiune, care după unŭ scurtŭ interogatoriu și după prealabila consultare cu fișcalulŭ Henter Gabor sosise chiar atuncĭ din Ajudŭ, duse pe preotulŭ în arestulŭ preventivŭ. Preotulŭ reclamă contra deținerei dar fără resultatŭ pentru că de Duminecă diminéță până Miercurĭ situațiunea luase unŭ caracter mai acutŭ și persecuțiunea o formă mai respicată și mai puținŭ sfiiciósă. Inzădarŭ fŭ intervențiunea susŭ numitului advocatŭ; înzădar provocarea la lege după care emisiunea acelei epistole în tr'unŭ statŭ esternŭ contra nicĭ unuia dintre câțĭ primiră esemplare dintr'însa nu constitue nicĭ umbra unui faptŭ cu atâtŭ mai puținŭ crima inaltei trădărĭ cu care acusă fișcalulŭ pe respectivii; înzădarŭ tóte remonstrările admoniările și apelulŭ la o procedere legală și démnă de judecătorĭ fără patimă și nepreocupați, și că în casulŭ celŭ mai gravŭ preotulŭ Dobrescu nu este vagabundŭ, prin urmare deținerea lui stă în flagrantă oposițiune cu legea positivă, tribunalulŭ sub pretextŭ că ar fi competentŭ numaĭ de a aresta dér nu și de-a lăsa pe piciorŭ liberŭ, cum se întĕmplase cu păriniele Stoianŭ, aprobă decisiunea judelui de instrucțiune și decretă espedarea preotului la tribunalulŭ din Tĕrgulŭ Mureșului ca forŭ competentŭ, ceea ce în 11 Septemvre diminéța cu escortă de gendarmĭ pe calea ferată, s'a și întĕmplatŭ.

Sĕ mai facŭ mențiune de tractarea neumană și vătĕmătóre de lege de care avŭ parte Dobrescu în arestŭ? Și anume culcarea lui pe podinele góle pe unŭ petecŭ de țolŭ ca și care numai cânelui se aruncă, ținerea lui de séra până în cealaltă séră nemâncatŭ deși preotulŭ a cerutŭ a i se aduce mâncare pe banii sĕi proprii; tóte acestea suntŭ atribuțiunĭ ce caracteriséză pe judecătorii maghiarĭ, carĭ din gură nu încétă a vorbĭ totŭ de legalitate, ca în éstŭ modŭ sĕ acopere barbarismulŭ ereḍitŭ, ii caracteriséză mai în tóte atingerile lorŭ cu Românii, fiă vinovațĭ, fiă nevinovațĭ.

Décă séra târḍiu, după ce trecuseră deja 24 de óre de când preotulŭ stătuse nemâncatŭ, fără de așternutŭ, i s'au lăsatŭ respective adusŭ pe banii lui mâncare și bĕutură și i s'a datŭ și așternutŭ ca la omŭ, acésta s'a făcutŭ numai în urma reclamărei ridicate la fișcalŭ prin advocatulŭ Nicola și în urma inputărilorŭ lui pentru tractarea neumană și necorĕspunḍĕtóre legii, la care imputare d. fișcalŭ, perplecsŭ, nu putŭ replica mai multŭ, decâtŭ »că va dispune îndată a se face ordine și a se delătura inconveniența ce e departe de intențiunea d-sale.«

Sĕ mai atingŭ óre și ținuta ridiculósă, sĕ nu ḍicŭ miserabilă, a unorŭ cameleonĭ, de carĭ, durere, și națiunea nóstră numĕră între ai sĕi și carĭ de regulă în cercurĭ depărtate, unde nu-i cunósce lumea, se geréză de cei mai devotațĭ spre a'șĭ putea conduce isvórele de venitŭ naționalŭ în vasulŭ lorŭ de amfibiă? Astă dată o trecŭ cu vederea și nu voiu ca amărăciunea sĕmțită din fatalitatea întĕmplărei neașteptate sĕ se mărescă cu notițe despre slăbiciunea națională.

Pre când scriu acestea părintele Dobrescu, precum era de prevĕḍutŭ, fiind lăsatŭ pe piciorŭ liberŭ de cătră tribunalulŭ din Tĕrgulŭ-Mureșului, întră la mine mai bogatŭ cu-o amară esperiență despre lealitatea judecătorilorŭ din Alba-Iulia.

Precum vedemŭ, au fostŭ tĕrîțĭ ca nisce tâlharĭ preoțĭ românĭ de cea mai bună reputațiă înaintea judecătorului, au fostŭ escortațĭ cu gendarmĭ ca cei mai comunĭ criminalĭ, au fostŭ în fine maltratațĭ în timpulŭ deținerei lorŭ spre batjocura umanitățiĭ și a legilorŭ.

Bine ḍice amiculŭ nostru, că numai *ura de rassă* a putută produce astfelŭ de resultate. Preoții memorațĭ fură prigonițĭ fără de nicĭ unŭ temeiu ceea ce s'a doveditŭ în cursulŭ cercetărei, care s'a terminatŭ cu punerea lorŭ pe piciorŭ liberŭ. Astfelŭ se constată, ceea ce s'a indicatŭ înainte cu câteva ḍile totŭ la loculŭ acesta, că politica militantă: politica persecuțiunei de rassă a *intratŭ și în sanctuarulŭ justiției.*

Durerósele fapte petrecute în Alba-Iulia suntŭ cu atâtŭ mai bătătoare la ochĭ, cu câtŭ se poate aḍĭ documenta clarŭ și limpede, că ministerulŭ ungurescŭ precum și autoritățile din Ardélŭ au fostŭ tóte bine informate despre aceea, că proclamația pretinsei „irredente" a venitŭ din România. Dovédă este publicațiunea primăriei din Deva, ce-o reproducemŭ între „scirile ḍilei", și care spune apriatŭ că proclamația „s'a trimisŭ din România," dovédă este ordinulŭ ministrului de interne Nr. 839, care vorbesce asemenea de proclamațiunĭ „ce au sositŭ din România," cerĕndŭ dela prefecturĭ, ca sĕ le adune dela particularii, cărora li s'au trimisŭ.

Nu mai încape îndoială prin urmare, că și judecătorii din Alba-Iulia au sciutŭ despre proveniența proclamațiunei. De ce au năvălitŭ ei dér cu gendarmii asupra bieților̆ preoțĭ din Oarda de susŭ și din Enegŭ? De ce i-au mai tĕrîtŭ pe la Alba-Iulia și Tĕrgulŭ-Mureșului, după ce nicĭ perchisiția domicilară și prima învestigare n'au datŭ vr'unŭ resultatŭ în defavórea lorŭ?

Sta-vorŭ nemișcate căpeteniele nóstre bisericeșcĭ și față cu acéstă insultă ce s'au făcutŭ din nou bisericei române? Nu vorŭ cere ca sĕ fiă trașĭ la rĕspundere cei ce nu mai cunoscŭ nicĭ lege nicĭ echitate, nicĭ umanitate când li se ofere ocasiunea de a compromite brava și leala nóstră preoțime?

Nĕcazurile nóstre. Jăfuirea poporului.

Din Câmpiă, 12 Septemvre 1885.

I.

Pentru ca on. publicŭ sĕ-șĭ facă o închipuire despre crisa monetară și economică la care se află redusă sórtea poporului românŭ din Câmpiă, voiu sĕ mĕ provocŭ la spusa bĕtrânilorŭ preste alŭ cărorŭ capŭ au trecutŭ multe ḍecĭ de anĭ și încă nu s'au pomenitŭ așa de apĕsațĭ de greutățile timpului ca în ḍilele de acum. A trecutŭ unŭ șirŭ lungŭ de anĭ de când pămĕntulŭ nu și-a datŭ recolta așteptată ér în tómna anului trecutŭ mai vêrtosŭ recolta de cucuruzŭ, (păpușoiu) care în Câmpiă — după ḍisa poporului — forméză »talpa casei« a fostŭ așa de slabă cum de multă vreme nu s'a mai pomenitŭ. Prin acésta poporulŭ nostru a căruia sórte e strînsŭ legată de cultivarea pămĕntului a sărăcitŭ fórte multŭ.

A mai intrevenitŭ apoi în decursulŭ acestei verĭ o secetă îndelungată în urma căreia vitele bietului poporŭ abia au mai rĕmasŭ vii ér altele au și *peritŭ cu totulŭ în pășunatele domnilorŭ* cărora pentru văratecŭ avură de a plăti o taxă fórte grea.

Acum sosesce iérna, nutrețulŭ pentru vite e tórte puținŭ ba în alte părțĭ lipsesce mai de totŭ; sĕrmanii economĭ își pórtă vitele pe la tĕrgurĭ dar nicĭ cu prețulŭ de batjocură nu le cumpĕră nimenĭ; oile se dau cu câte 1 fl. 50 cr. și în casŭ mai favorabilŭ 2 fl. v. a. Tóte fructele economice cum d. e. cașŭ, lână, brânḍă etc. se vĕndŭ cu prețulŭ de jumĕtate orĭ a treia parte și mai adeseorĭ rĕmânŭ necumpĕrate.

Mai pe scurtŭ, crisa de banĭ e mare și dările suntŭ fórte grele, moșiele sĕ eftinescŭ, poporulŭ sbiéră de nĕcazŭ în timpŭ ce esecutorii de dare devastéză cu desĕvĕrșire comunele românescĭ.

Atâta nu-i destulŭ. Ungurii își forméză pe conta nóstră reuniunĭ de tótă categoria, teatre, societățĭ de maghiarisare etc. și pentru ca batjocura sĕ fiă și mai mare, ne condamnă ca noi înșine sĕ le susținemŭ deși scimŭ prea bine că ele tindŭ de-adreptulŭ la ruinarea și chiar nimicirea esistinței nóstre naționalĭ. Așa d. e. cu altă ocasiune arătasemŭ cum notarii românĭ din Câmpiă fură provocațĭ la fine chiar constrînșĭ ca sĕ contribue cu ajutóre bănescĭ pentru »Kultur egylet«-ulŭ din Clușiu. Și-au plecatŭ capulŭ și au plătitŭ.

Acum se întĕmplă alta. Anume: nu sciu unde și de când — de nu sumva în Oșorheiu — se află o societate menită pentru folosulŭ și cultivarea Secuilorŭ cu numele: *„A székely müvelédési és gazdasági egylet."* Pentru acéstă societate streină și pentru noi cu totulŭ

necunoscută comunele românescĭ din părţile acele suntŭ constrînse ca sĕ plătéscă câte o anumită taxă pe fiecare anŭ. S'au aflatŭ însĕ şi comune de acelea carĭ au neglesŭ solvirea acestei taxe dar ce sĕ vedĭ? Unŭ advocatŭ din Pesta luândŭ asupra-şĭ causa de acusaţiune provócă de esemplu comuna curatŭ românéscă Bozediu din comitatulŭ Murĕşŭ-Turda ca în timpŭ de 8 ḑile sĕ plătéscă suma de 15 fl. v. a. ca taxă restantă de pe trei anĭ pentru susŭ ḑisa societate căcĭ la din contra va scóte esecuţiă. Sĕrmanŭ poporŭ românŭ!

„Slovenska Matica.“

In ḑilele trecute amŭ comunicatŭ despre petiţiunea deputaţiunei slovace cătră Maiestatea Sa în cestiunea desfiinţatei reuniunĭ »Slovenska Matica« şi a averei ei Se scie că petiţiunea a fostŭ trimésă de Maiestatea Sa ministrului preşedinte Tisza fără vr'o resoluţiă. Étă după »Nemzet« cuprinsulŭ acelei petiţiunĭ:

»Petiţiunea spune, că statutele reuniunei „Slov. Matica« au fostŭ aprobate de Maiestatea Sa la 21 Aug. 1862 şi despre acésta s'a încunoscinţatŭ atuncĭ cancelaria curţii unguresci şi consiliulŭ guvernatorialŭ. De atuncĭ „Matica« şi-a începutŭ activitatea procedândŭ totdéuna amĕsuratŭ legilorŭ statului, asistândŭ la fie-care şedinţă funcţionarĭ d'ai guvernului, fără sĕ protesteze acesta în contra vre-unei hotărîrĭ. Cu tóte astea, curentulŭ ajunsŭ la putere, care identifică patria şi statulŭ cu ungurismulŭ, interesele acestuia din urmă cu ale statului, desemnézǎ activitatea reuniunei ca duşmană patriei. La sfêrşitulŭ anului 1874, consilierulŭ ministerialŭ Jekelfalussy a luatŭ cu sine la Pesta tóte protocólele şi socotelele reuniunei şi la 12 Noemvrie 1875 se dete ordinaţiunea de disolvare. Se istorisesce apoi cum s'a luatŭ şi s'a predatŭ averea reuniunei şi ce efectŭ florosŭ a avutŭ scirea despre întemeiarea »reuniunei slovace de cultură.« Acestŭ periculŭ ameninţătorŭ a îndemnatŭ pe subscrişii acestei petiţiunĭ a se adresa la părintésca inimă şi iubire de dreptate a Măiestăţii Sale cu următórea rugare:

»Indreptăţirea de esistenţă a „Maticei« se baséză pe decisiunea M. Sale, prin urmare aceea numai prin monarchulŭ se póte retrage, ér nu printr'o simplă ordinaţiune ministerială. Indreptăţirea de esistenţă nu se póte detrage fără a fi ascultaţĭ aceia pe carĭ îi privesce; guvernulŭ însĕ a avutŭ destulŭ timpŭ sĕ cerceteze protocólele şi socotelele, dar o regulată *cercetare* nicĭ odată nu s'a făcutŭ. Dacă s'ar fi făcutŭ, organele »Maticei« arŭ fi doveditŭ că ea a lucratŭ numai în cadrulŭ statutelorŭ, că n'a lucratŭ ca partidă politică agitatóre în interesulŭ unei propagande slave, duşmane patriei, că activitatea ei literară n'a fostŭ de caracterŭ politicŭ şi nu a falsificatŭ istoria patriei; acésta din urmă s'a doveditŭ prin aceea, că nicĭ odată n'a avutŭ procesŭ de pressă.

„In privinţa detragerei dreptului d'a dispune de averea reuniunei se ḑice, că averea reuniunei nu s'a întrebuinţatŭ nicĭodată contrarŭ statutelorŭ. Dacă în acéstă privinţă n'au plăcutŭ statutele, sĕ se fi provocatŭ reuniunea sĕ schimbe în modŭ corĕspunḑĕtorŭ statutele, ér nu sĕ se disolve.

De altmintrelea § 35 din statute hotărăsce, ca averea reuniunei, în casŭ când ar înceta a mai esista, sĕ rĕmână proprietate neatacabilă a »naţiunei slave«; despre întrebuinţarea mai departe a aceleia are sĕ dispună cea din urmă adunare generală a »Maticei.« Petiţiunea spune, că naţiunea slavă séu slovacă — aci abia se esprimă în petiţiune cuvêntulŭ »slovacă« — esistă în adevĕrŭ, că de aceea ministrulŭ nu e îndreptăţitŭ a dispune de averea »Maticei.«

»Urméză apoi în petiţiune o polemică în contra activităţii ce se aştéptă dela »reuniunea slovacă de cultură.« Că acesteia nu i se póte da fondulŭ desfiinţatei »Matice« o spune § 35 din statute, se vede însĕ şi de acolo, că acéstă avere numai în interesulŭ poporului slovacŭ se póte întrebuinţa; dar »reuniunea slovacă de cultură« de sub preşedinţa episcopului Csasska se formézǎ numai de şi din astfelŭ de elemente, carĭ nu suntŭ amicĭ şi binevoitorĭ, ci contrarĭ pe faţă ai poporului slovacŭ şi culturei sale, precum dovedesce activitatea ei de până acum. »Este în genere cunoscutŭ, ḑicŭ petenţii, că planulŭ întemeiării »reuniunii slovace de cultură« şi organisarea comitetului de direcţiune împuternicitŭ suntŭ opera acelui individŭ, a cărui natură neliniştită, cunoscută în tótă ţéra ca destructóre şi care se amestecă în tóte, a inscenatŭ şi influinţatŭ închiderea celorŭ trei gimnasii slovace şi apoi dispositiunile, parte periculóse parte de compătimitŭ, îndreptate în contra „Maticei.« Membrii comitetului, căutaţĭ şi numiţĭ de elŭ, alŭ „reuniunei slovace de cultură,« suntŭ curatŭ indiviḑĭ, carĭ nu cunoscŭ limba literară slovacă, carĭ nu se potŭ, partea cea mai mare, înţelege cu poporulŭ slovacŭ nicĭ în limba obicĭnuită şi carĭ urăscŭ şi batjocurescŭ limba slovacă.« Acesţĭ domnĭ, după părerea petenţilorŭ, voescŭ simplu a maghiarisa pe Slovacĭ şi în acestŭ scopŭ sĕ întrebuinţeze averea „Maticei,« ceea ce stă în contraḑicere cu statutele „Maticei.«

»După acéstă motivare subscrişii se rógă ca: 1) Maiestatea Sa sĕ abróge decisiunea ministerială care desfiinţéză „Matica« şi care predă eventualŭ averea ei »reuniunei slovace de cultură;« 2) Maiestatea Sa sĕ permită, ca »Matica« sĕ-şĭ continue activitatea sa şi sĕ i se redea averea; 3) Dacă unele puncte din actualele statute nu corĕspundŭ legilorŭ de acum, Maiestatea Sa sĕ ordóne schimbarea statutelorŭ şi totodată sĕ se arate schimbările ce au sĕ se facă; 4) Chiar în tristulŭ casŭ, când esistenţa şi activitatea mai departe a »Maticei« nu s'ar permite, Maiestatea Sa sĕ nu permită ca averea »Maticei« sĕ se predea »reuniunei slovace de cultură,« ci din contră sĕ permită, ca o adunare generală convocată *ad hoc* a Maticei sĕ decidă după dreptŭ şi definitivŭ despre administrarea şi întrebuinţarea mai departe a acestei averĭ.

SCIRILE ḐILEI.

Ni se comunică, că notarii din comunele românescĭ au ordinŭ sĕ interḑică Românilorŭ purtarea brîurilorŭ înflorate cu cusăturĭ care dau la ivélă culorile roşu-galbinŭ-vênătŭ. Aşteptămŭ şi în acéstă privinţă amĕrunte.

—0—

Din Deva ni se trimite tecstulŭ unei publicaţiunĭ, ce a fostŭ lipită erĭ pe ziduríle din colţurile stradelorŭ acestui oraşŭ. Publicaţiunea tipărită în tipografia fraţilorŭ Hirsch în limba maghiară e de cuprinsulŭ următorŭ: Nr. 3321—1885. *Publicaţiune.* „Din partea primăriei oraşului Deva se face cunoscutŭ, că toţĭ aceia, carĭ fiă inmediatŭ prin poştă, fiă mediatŭ pe altă cale au primitŭ proclamaţiunĭ ce derivă din România purtândŭ subscrierea „c o m i t e t u l ŭ de a c ţ i u n e i r r e d e n t i s t ŭ« şi avêndŭ unŭ cuprinsŭ ce aţîţă şi îmbărbătéză în contra statului ungarŭ, a Maiestaţii Sale c. reg. şi în contra classei posesorilorŭ, sĕ predea aceste proclamaţiunĭ în persónă subscrisului în terminŭ de 24 óre, căcĭ în casulŭ contrarŭ vorŭ fi ameninţaţĭ cu asprimea legei şi se va porni în contra lorŭ cercetarea criminală. Deva 13 Septemvre 1885. (Subscrisŭ:) *Csürös Antal*, protonotarŭ, locţiitorŭ de primarŭ.“ — Ni se spune că şi tobaşulŭ oraşului a făcutŭ cunoscutŭ, nu numai în limba maghiară ci şi în cea română, locuitorilorŭ oraşului cuprinsulŭ acestei admoniţiunĭ. A şi fostŭ de lipsă, căcĭ puţinĭ dintre Românĭ vorŭ fi înţelesŭ »Hirdetmény-«ulŭ, ce era lipitŭ pe păreţĭ.

—0—

In adunarea reuniunii de »cultură« din Sătmarŭ a făcutŭ propunerea comitele Károlyi Pista, ca comitatulŭ Sătmarului sĕ impună o nouă contribuţiune de 1% asupra tuturorŭ impositelorŭ directe pentru reuniunea de »cultură.« Foile unguresci laudă pe comitele pentru acéstă nouă pacoste.

—0—

E bătătorŭ la ochiu cu ce grabă guvernulŭ înfiinţéză scóle de statŭ între Românĭ şi Saşĭ. Scopulŭ acestorŭ scóle e cunoscutŭ de toţi. Deschidă'şĭ Românii şi Saşii ochii.

—r—

»Pol. Cor.« află, că congresulŭ bisericescŭ sêrbescŭ s'a amânatŭ „pentru a se da timpŭ spiritelorŭ sĕ se liniştéscă. Guvernulŭ şi patriarchulŭ vorŭ lucra în acestŭ sensŭ. Dacă însă ultraiştii sêrbĭ nu ar observa faţă cu aceste nisuinţe moderaţiunea corĕspunḑĕtóre şi tactulŭ cuviinciosŭ, în acelŭ casŭ guvernulŭ s'ar vedé silitŭ a disolva neamânatŭ congresulŭ. Asta au spus'o de multŭ foile unguresci, pentru că d-lui Tisza nu'i placŭ mişcările naţionale.

—0—

După cum spune »Kol. Közl,« se va construi în curêndŭ o cale ferată dela Deşiu la Jibău şi Zilău.

—0—

Cetimŭ în „Românulŭ:« »D-nii Mutzig şi Slaminek, comercianţĭ din Braşovŭ, au presentatŭ d-lui ministru alŭ domeniilorŭ o petiţiune prin care-i cerŭ voiă d'a înfiinţa în România, lângă Ploiescĭ, o fabrică de salamŭ. Citaţii comercianţĭ făgăduiră a consuma în fabricarea salamului numai rîmătorĭ din ţéră, şi în acelaşĭ timpŭ blaméză şicanele pe care guvernulŭ ungarŭ le face esportului nostru de rîmătorĭ.«

—0—

S'au arêndatŭ lui Trefort: pentru 100 fl. preotulŭ gr. or. Gavrilŭ Burura, pentru câte 70 fl. preoţii gr. or. Ladislau Greble, Nicolau Ghioia, Nicolau Hermanŭ, Constantinŭ Micu, Pantilimonŭ Popŭ, Alexandru Comşia, Nicolau Dobre, Iónŭ Halerŭ, Ivanŭ Reguale, Nicolau Tătarŭ, Ladislau Gogŭ.

—0—

In mai multe oraşe din Moldova, carnea de vită se vinde cu 20—40 de banĭ (9—18 cr.) chilogramulŭ, în Brăila părechea de gâsce se vinde pe preţulŭ de 80 banĭ (36 cr.)

Din jurulŭ Gurghiului, 7 Septemvre n. 1885.

Stimate Domnule Redactorŭ! Pre tóte dealurile, în tóte văile şi în tóte colţurile Regimulŭ patrioticŭ maghiarŭ a ridicatŭ şi înfiinţéză scolĭ unguresci, şi le provede cu tóte cele de lipsă, numai nouĕ ĕstorlalte naţiunĭ nu ne tinde nicĭ unŭ ajutorŭ, ba pre noi Românii mai cu deadinsulŭ ne împedecă şi dela ceea ce vremŭ a ne face din alŭ nostru, şi preste averile naţiunei române se punŭ »paşale« care dictéză, ca Banffy dela Deşiu, şi carĭ pre bărbaţii naţiunei române, dacă vreau a se înţelege despre vr'o afacere cu privire la scólă, sĕ'i ameninţe cu puşca şi sabia. Se încearcă Regimulŭ patrioticŭ maghiarŭ a lua şi a lipsi naţiunea română şi de aceea ce are mai dulce şi mai scumpŭ pe faţa pămêntului adecă: de limbă! Nu e destulŭ că limba română este eschisă *contra legi* cu totulŭ din administraţiunea publică a ţĕrii, ci acuma pre acésta Regimulŭ patrioticŭ maghiarŭ în scolĭ, şi dóră şi în sântele bisericĭ române, vrea a o înlocui cu cea maghiară.

Spre ducerea în îndeplinire a celorŭ susŭ ḑise, regimulŭ patrioticŭ ridică scolĭ de statŭ, cum am ḑisŭ, preste totŭ loculŭ, şi lasă a se înfiinţa şi grădinĭ frumóse pentru pruncĭ. Norocŭ, că Românulŭ opincarŭ pre lângă tóte încercările şi îndemnările mai marilorŭ sĕi, nu'şĭ trimite pruncii în acele scóle — şi aşa instructorii dela scólele de statŭ suntŭ plătiţĭ înzadarŭ din averea ţĕrii, fără a aduce vr'unŭ folosŭ statului. Slabă trébă.

Şi pentru ca sĕ vaḑă orĭ şi cine, şi sĕ se convingă că Regimulŭ patrioticŭ maghiarŭ cu treburile dênsului merge înainte ca »raculŭ,« voiu descrie pe scurtŭ despre o întreprindere cu o scólă de statŭ.

In depărtare de 15 minute dela Gurghiu spre nord se află comuna Casva cu 865 suflete curatŭ române gr. cath., ómenĭ inteligenţĭ, carĭ prin propia lorŭ strădanià şi-au ridicatŭ biserică frumósă de peatră provĕḑută înăuntru cu tóte cele de lipsă. Pictura altarului este admirabilă şi străinii mergŭ anume de admiră frumseţea acelei bisericĭ. Din comuna Casva spre ostŭ-nordŭ, departe de 3 pătrare de óră, zace Glăjeria (Üvegcsür) care acuma numĕră 670 suflete: Românĭ, Maghiarĭ, Şvabĭ, Moravĭ şi alte felurĭ de limbĭ. Glăjeria zace tocmai în póla muntelui, în sînulŭ unei văi înconjurată cu stâncĭ marĭ, de unde omulŭ nimicŭ nu póte vedé decâtŭ cerulŭ şi pămêntulŭ pre care calcă, şi de acolea ca omulŭ sĕ ajungă la locŭ şi câmpŭ deschisŭ trebue sĕ călĕtorésca prin munţĭ 2 ḑile întregĭ şi apoi ajunge în hotarulŭi comune Ditro-Remete în sĕcuime.

In acea Glăjeria, regimulŭ patrioticŭ maghiarŭ înainte de acésta cu 6 anĭ a edificatŭ scólă de statŭ imposantă şi este provĕḑuţă cu 2 învĕţĕtorĭ plătiţĭ din visteria ţĕrii, în care totŭ sĕraculŭ este silitŭ de a'şĭ da banulŭ, însă scóla de abia este cercetată de 10—16 prunci ai Maghiarilorŭ, — pentru că Românii de acolo s'au aliatŭ cu cei din comuna Casva şi împreună la olaltă în mijloculŭ comunei Casva după planulŭ aprobatŭ de Consistorulŭ mitropolitanŭ din Blaşiu şi-au edificatŭ o scólă confesională română — care póte servi de modelŭ orĭ şi pentru care comună, şi au înzeastrat'o cu unŭ învĕţătorŭ aptŭ, care va sci face destulŭ chemării sale.

Glajerea îşĭ deduce numele de acolo că înainte de acésta cu 18 anĭ acolo a fostŭ o fabrică de sticlă (glaje), acuma însă fabrica este stricată şi nimicŭ nu se mai lucră întrênsa. Şi fiind-că loculŭ séu muntele este alŭ oraşului, acesta, pentru ca sĕ aibă ómenĭ pricepĕtorĭ de lucru la acea întreprindere, a adusŭ şi colonisatŭ Şvabĭ, Moravĭ, Sĕcui şi totŭ felulŭ de ómenĭ din lume, încâtŭ acestia nu se pricepŭ unulŭ pre altulŭ în limba lorŭ; şi deja ca sĕ facă dintrênşii ungurĭ »adevĕraţĭ,« — Regimulŭ patrioticŭ maghiarŭ le-a înfiinţatŭ scólă de statŭ. Dar din acea scólă de statŭ, pre lângă tóte inpinténările regimului maghiarŭ, nimenea nicĭ unŭ folosŭ nu cunósce, — şi în vecĭ ómenĭ învĕţaţĭ dintrênsa nu vorŭ esci, — pentru că Şvabii, Moravii şi Sĕcuii fiindŭ ómenii sĕracĭ, fără locŭ, alérgă prin lumea largă şi prin ţĕrĭ dimpreună cu femei şi cu copii cu totŭ după pânea de tóte ḑilele, şi nu se mai îngrigescŭ ca sĕ 'şĭ dea pruncii la scólă.

Acésta din partea regimului patrioticŭ maghiarŭ s'a observatŭ şi deja acum şĭ-a propusŭ sĕ ridice o altă scólă de statŭ în opidulŭ Gurghiu — cum am ḑisŭ nu departe de Glăjeria — adecă în depărtare de 1 óră întindere vomŭ avé 2 şcolĭ de statŭ.

Este dreptŭ, că opidulŭ Giurghiu zace în mijloculŭ unorŭ sate împoporate cu suflete române; dară câtŭ sporiŭ va face şi în ce mĕsură va fi cercetată acea scólă de statŭ de pruncii românĭ, nu sciu; cugetŭ însă şi sunt sigurŭ că instructorii dela scólele de statŭ din Glăjeria şi Gurghiu din pruncii opincarilorŭ românĭ câtŭ va fi ceriulŭ şi pămêntulŭ nu vorŭ puté face ungurĭ împintenaţĭ. Şi dacă regimulŭ patrioticŭ maghiarŭ ar trimite chiarŭ pre favoritulŭ sĕu Moldovan Gergely aicea în părţile acestea, pre Românĭ nu'i va puté îndupleca sĕ'şĭ ducă pruncii la şcolile de statŭ.

Prin urmare spesele ce le face regimulŭ patrioticŭ maghiarŭ din cassa ţerii încontra tuturorŭ naţiunilorŭ — cu ridicarea acestorŭ felŭ de scolĭ suntŭ, zădarnicie, şi mai bine ar fi când cu acestea ar plăti alte datorii ale ţĕrii, ca sĕ mai rĕsufle puţinŭ şi porului care destule hapurĭ otrăvite înghiţe.

.—.Na—.Tu—

FORŢELE SPANIOLE ŞI GERMANE.

»L'Indépendance belge« publică următórele date sumare asupra forţelorŭ de rĕsboiu spaniole şi germane:

După bugetulŭ esercitiului 1884—85, efectivulŭ armatei de uscatŭ în timpŭ de pace este de 93,638 ómenĭ pentru peninsulă, 22,457 pentru insula Cuba, 3176 pentru Porto-Rico şi 8256 pentru insulele Filipine. In casŭ de rĕsboiu, efectivulŭ armatei de uscatŭ póte fi ridicatŭ la aprópe 600,000 ómenĭ.

Infanteria numĕră 40 regimente de liniă, 20 batalióne de vênătorĭ şi 80 de batalióne de reservă. Infanteria, ca şi corpulŭ de geniu, este armată cu puscĭ Remington. Cavaleriă are 24 regimente cu câte 4 escadróne fiecare, 2 escadróne de vênătorĭ şi 20 de reservă. Artileria se compune din 14 şi corpulŭ de geniu din 4 regimente. Flota spaniolă, care neapĕrată ar avea principalulŭ rolŭ în casulŭ cândŭ unŭ rĕsboiu ar isbucni între Germania şi Spania, se compune după cum urmează:

Şase cuirasate armate au 35 de tunurĭ, 15 încrucişitóre cu helice cu 105 tunurĭ, o bateriă flotantă armată cu 5 tunurĭ, trei fregate de lemnŭ de ântêia clasă armate cu 120 tunurĭ, şi trei de a doua clasă cu 63 tunurĭ, nouĕ vase cu helice de a doua clasă cu 36 tunurĭ, şi douĕ-ḑecĭ de a treia clasă cu 49 tunurĭ, şapte vase cu róte cu 14 tunurĭ, douĕ transporturĭ cu helice cu 8 tunurĭ, unŭ-spre-ḑece vase uşóre cu helice armate cu 21 tunurĭ, patru-ḑecĭ şi una canoniere cu helice armate fiecare cu câte unŭ tunŭ. Personalulŭ flotei numĕră 673 amiralĭ şi oficerĭ, 14,000 sub-ofiţerĭ şi mateloţĭ, şi 7033 ómenĭ de infanteriă de marină.

Forţele maritime ale Germaniei se compuneau, la începutulŭ anului 1885, din 7 cuirasate de escadră avêndŭ 127 tunurĭ, 7 corvete cuirasate cu 96 tunurĭ, 11 încrucişitóre cu bateriă deschisă, 12 acoperite, 10 canoniere, 14 canoniere pentru apărarea cóstelorŭ, 15 torpilorĭ de diferite modele în serviciu şi 24 în construcţiă, 8 avise, 2 transporturĭ, 2 canoniere cuirasate de riuĭ, 8 vase-scoale. Personalulŭ se compune din 843 oficerĭ de tóte gradele şi asimilaţĭ, şi din 6,285 sub-oficerĭ şi mateloţĭ.

Populaţia maritimă a Germaniei póte fi evaluată la 80,000 persóne, marina mercantilă numĕră 2471 vase cu pânze cu o capacitate de 864,661 tone şi 488 vapóre cu o capacitate de 397,573 tone. N'avemŭ de locŭ date oficiale asupra populaţiei maritime a Spaniei şi a colonielorŭ sale, care trebue sĕ fiă cu multŭ mai mare decâtŭ aceea a Germaniei. Marina mercantilă nu se compune cu tótе astea decâtŭ din 301 vapóre cu o capacitate de 225,254 tone şi din 1502 vase cu pânze cu o capacitate de 298,340 tone.

Convocare. Deóre-ce legea comercială ordinéză, că dela încheerea terminului ficsatŭ pentru subscrierea acţiunilorŭ, în 2 lunĭ de ḑile este a se conchema adunarea generală a acţionarilorŭ, suntŭ rugaţĭ toţĭ acei domnĭ cărora li s'au trimisŭ liste de subscrierĭ, sĕ bine-voéscă le trimite subscrisului dimpreună cu banii încasaţĭ celŭ multŭ până la 27 Septemvre, pentru a se putea face lucrările pregătitóre pentru adunarea generală, din acestŭ incidentŭ de o parte, ér de altă parte pentru convorbirea înfiinţărei unei reuniunĭ pentru ajutorarea şcólelorŭ şi şcolarilorŭ lipsiţĭ din acestŭ ţinutŭ, am onóre a conchema pe domnii iniţiatorĭ ai înfiinţândei casse de economii la o conţelegere în cancelaria subscrisului pe ḑiua de *1 Octomvre* înainte de amêḑĭ, dorindŭ pentru momentuositatea întreprinderilorŭ amintite, a se înfăţişa toţĭ.

Reghinŭ, în 14 Septemvre 1885.

Patriciu P. Barbu.

SOCIETATEA PENTRU FOND DE TEATRU ROMANŬ.

Adunarea generală a Societăţii pentru fondŭ de teatru românŭ în anulŭ acesta se va ţiné la Bocşa-montană în 27 şi 28 Septemvre st. n. cu următórea

Programă:

I.

In 27 Septemvre.

1. Vice-preşedintele dlŭ Iosifŭ Vulcanŭ va deschide adunarea generală la 10 óre a. m.
2. Se alegŭ doi notarĭ pentru şedinţele adunării.
3. Se va alege o comisiune de 5 membri, care în inţelesulŭ §-lui 4 din statutele societăţii va căştiga membri fundatorĭ, ordinarĭ şi ajutătorĭ pentru societate.
4. Secretarulŭ societăţii va ceti raportulŭ comitetului societăţii asupra lucrării sale, începute dela adunarea generală din urmă.
5. Se alege o comisiune de 5 membri pentru propunerĭ, şi raportulŭ comitetului i se predă spre esaminare.
6. Cassarulŭ societăţii va ceti raportulŭ despre starea cassei, cu sporulŭ dela ultima adunare încóce, şi preste totŭ despre averea ei.
7. Se va alege o comisiune de 5 membri pentru esaminarea raportului cassarului.
8. Se vorŭ ceti discursurĭ corĕspunḑĕtóre scopului societăţii, séu de altă materiă literară, ce suntŭ de a se insinua vice-preşedintelui înainte de adunare.
9. Preşedintele închide şedinţa.

II.

In 28 Septemvre.

1. Vice-preşedintele va deschide şedinţa şi procesulŭ verbalŭ alŭ şedinţei de erĭ se va ceti şi autentica.
2. Raportulŭ comisiunii pentru căştigarea membrilorŭ noui.
3. Raportulŭ comisiunii asupra socoţilorŭ cassarului.
4. Raportulŭ comisiunii asupra raportului comitetului societăţii, şi însinuarea altorŭ propunerĭ în interesulŭ societăţii fondului.
5. Se va alege comitetulŭ societăţii pe viitori trei anĭ.
6. Se va decide loculŭ şi ḑiua adunării generale pe anulŭ 1886.
7. Se va alege o comisiune de 3 membri, pentru verificarea protocolului din şedinţa a doua.
8. Vice-preşedintele va închide adunarea.

Budapesta, 4 Septemvre 1885.

In numele comitetului:

Dr. At. Marienescu, secretarŭ. *Iosifŭ Hosszu*, preşedinte.

***

Progama festivităţilorŭ sociale

pentru adunarea generală a Societăţii fondului de teatru românŭ, care se va ţiné în Bocşa-montană în 27, 28 şi 29 Septemvre 1885. st. n.

1. Sâmbăta în 26 Septemvre la 10 óre séra întêmpinarea şi primirea óspeţilorŭ la gara călei ferate din Bocşa-montană prin comitetulŭ arangiătorŭ şi conducerea óspeţilorŭ la cuartirele destinate.
2. Duminecă în 27 Septemvre, după finirea sântei liturghii la 11 óre deschiderea adunării generale în sala mare a otelului »Cerbulŭ de aurŭ" şi ţinerea primei şedinţe.
3. După amêḑĭ la 2 óre banchetŭ în sala adunării.
4. Sera la 8 óre concertŭ totŭ în sala adunării.
5. Lunĭ în 28 Septemrev la 10 óre diminéţa ţinerea şedinţei a II-a, ér după amêḑĭ la 3 óre escursiune cu calea ferată la »Ocna de ferŭ«.
6. Séră balŭ în otelulŭ »Cerbulŭ de aurŭ.«
7. Marţĭ în 29 Septemvre la 10 óre diminéţa eventuala continuare şi încheiere a adunării.
8. După amêḑĭ la $2^1/_2$ óre întrunirea de »Adio« la gara căLei ferate.

Bocşa-montană, din şedinţa comitetului arangiatorŭ ţinută în 5 Septemvre 1885.

Iuliu Petricŭ preşedintele comitetului. *Ioanŭ Marcu.* notarŭ.

Ioanŭ Budinţanŭ. vice-preşedintele comitetului.

Dare de sémă. Venitulŭ totalŭ alŭ balului, aranjatŭ de studenţiĭ năsĕudenĭ dela şcólele înalte în Năsĕudŭ la 18 Augustŭ c., a fostŭ de 141 fl. 80 cr, din carĭ substrăgêndu-se spesele de 93 fl. 30 cr, rĕmâne restulŭ ca venitŭ curatŭ de 48 fl. 50 cr. v. a., carĭ s'au şi transpusŭ la loculŭ destinatŭ.

In folosulŭ acestui balŭ au incursŭ ca suprasolvirĭ în séra balului următórele sume dela următorii: dómna Ida Goldschmidt, 6 fl.; Vasiliu Ranta Buticescu, 2 fl.; Dr. Emilŭ Filipanŭ, 3 fl.; Dr. Gregoriu Silaşi 1 fl. 50 cr.; Gabrielŭ Scridonŭ 1 fl.; Nicolau Rusu 1 fl.; Alecsandru Frank nobilŭ de Frankenstein, 1 fl.; Vasile Popiţianu, 1 fl.; Dr. Gavrilă Onişorŭ, 50 cr.; Leonŭ Scridonŭ 80 cr.; Pavelŭ Svinţiu 50 cr.

Fără a participa au contribuitŭ următorii: Iónŭ Jarda, 1 fl.; Iacobŭ Popŭ, invĕţătorĭ norm 1 fl.; Ianţeel Kahan, 3 fl.; Friederick Müller, 2 fl.; Iónŭ Bârsanŭ, 50 cr.; Vasile Groze, 1 fl.; Victorŭ Tomoviciu, 2 fl.; Nicolau Lobonţi, 1 fl.; dómna Ióna Tanco, 1 fl.; Gregoriu Pletosŭ, 1 fl.; Mihaiu Feldvari 2 fl.; Iónŭ Cosbacŭ, 1 fl.

Şi pe acéstă cale se aduce cea mai sinceră mulţămită din partea comitetului aranjatorŭ atâtŭ domnilorŭ suprasolvenţĭ şi contribuenţĭ, câtŭ şi prea onoratului publicŭ, ce a luatŭ parte la acéstă petrecere.

Năsĕudŭ, în 4 Septemvre 1885.

In numele comitetului aranjatorŭ:

Leonŭ Scridonŭ, secret.

DIVERSE.

Lupii. — Cetimŭ în »Rĕsboiulŭ«: Lupii s'au înmulţitŭ în aşa numĕrŭ că dau năvală — în flămânḑirea lorŭ — chiar prin comune. Aşa se spune, că la comuna Pleşa, de lângă Bucovŭ, lupii au făcutŭ mai multe stricăciunĭ în vitele locuitorilorŭ, scoţândŭ pe unele noptea la câmpŭ prin gónă de prin curţĭ. Dar ceea ce a produsŭ o mare mirare între locuitorii d'acolo despre curagiulŭ şi sentimentulŭ animalŭ, este că, într'o nópte din ḑilele acestea, lupii năvălindŭ asupra unui cârlanŭ ce se afla în păşune cu mama lui, l'au trântitŭ josŭ, omorându-lŭ prin strîngere de beregată; iapa însĕ a săritŭ asupra lorŭ şi a fostŭ în stare prin ţipetile şi lovirile e se împrăştiă pe lupĭ, iar diminéţa s'a găsitŭ stândŭ cu câte patru piciórele asupra cadavrului ca de pază şi uitându-se cu durere la dênsulŭ.

***

Unŭ anticristŭ nou. — In spitalulŭ »Rohus« din Pesta se aduse mai deunăḑĭ unŭ alienatŭ, brutarulŭ Iónŭ Kniezel în etate de 53 anĭ, care susţine, în nebunia sa că elŭ este Isusŭ Christosŭ, că ar fi venitŭ pe pămêntŭ pentru a descoperì regelui Ungariei, că la 18 c. va fi a doua venire. Până atuncĭ nu póte nimenĭ intra în împĕrăţia cerului, din causă că portarulŭ Petru ar fi perdutŭ cheia şi duplicatulŭ (a doua cheiă) se află la dênsulŭ (la Kniezel). Nebunulŭ şi arĕtă o cheiă mare ruginită. Elŭ nu putŭ fi scosŭ din domiciliulŭ sĕu din Cservenka ca se fiă dusŭ la Pesta, decâtŭ cu promisiunea că regele voesce a-lŭ primì în audienţă; nicĭ în spitalŭ nu vrù sĕ intre, decâtŭ când portarulŭ ii spuse că regele ilŭ aşteptă.

***

Barba regelui Umberto. — Se scrie din Monza: Pĕrulŭ şi barba regelui Umberto, încărunţită de câţĭ-va anĭ, suntŭ acum albe de totŭ. Regina Margareta, supĕrată peste mĕsură, că soţulŭ ei (născutŭ în Martie 1844) pare mai bĕtrênŭ de cum este în realitate, comandă la Parisŭ dela unulŭ din cei mai renumiţĭ parfumerĭ o cutiă cu alifiă d'a căni pĕrulŭ şi o dete regelui spuindu-i cele mai măgulitóre cuvinte. Regele primì darulŭ. A doua ḑi, diminéţa, coborîndu-se regina în grădină, fù surprinsă, vĕḑêndŭ acì pe favoritulŭ sĕu, unŭ pudĕlŭ (căţelŭ) albŭ, că este vĕpsitŭ verde. Regina plânse de nĕcazŭ. Regele o consolă, ḑicêndu: »Liniştesce-te, Margareto, eu am fostŭ silitŭ a face mai ântêiu o esperienţă cu alifiă spre a vedea dacă ea este durabilă şi nevătămătóre. Mâne voiu face a doua încercare cu Cacaduulŭ tĕu brasilianŭ.« Séra intrândŭ regele în camera sa, observă că alifia lipsesce. Regina o aruncase.

***

Basta. — Sĕptĕmâna trecută, soţia unui comerciantŭ din Berlin îi dăruì a şésea fiică. „La naiba!» esclamă fericitulŭ părinte în disperarea sa, »încă o fétă! îmĭ vine sĕ înebunescŭ!« Cu totŭ nĕcazulŭ sĕu alergă la oficerulŭ stării civile. „Amŭ dobênditŭ érăşĭ o fétă,« îi ḑise posomoritŭ. Oficerulŭ, care cunoscea acestŭ bunŭ clientŭ, se mărginì a surîde şi a-lŭ întreba: — Ce nume? — Basta! (ajunge) replică părintele. — Basta? repetă funcţionarulŭ, dér acesta nu e unŭ nume creştinŭ din călindarŭ. — Nu sciu, şi nicĭ nu-mĭ pasă, deduce décă vrei numele dela sfântulŭ Sebastianŭ séu dela orĭce sfântŭ vei voì; în orĭce casŭ stăruescŭ sĕ fiă Basta! — Şi sĕ rĕmână basta cu desĕvêrşire, ilŭ întrerupse surîḑêndŭ funcţionarulŭ.« Aşa, a şésea fiică a comerciantului se numesce, spre mirarea şi supĕrarea cumetrilorŭ, Basta.

***

Logodnă. — Domnulŭ *Dimitrie Proca* din Râşnovŭ, calfă în prăvălia domnului George Aldia comerciantŭ în Satulungŭ, s'a logodìtŭ cu domnişóra *Paraschiva I. Aldia* din Satulungŭ.

***

Familia regelui din Siam. — Sĕptĕmâna trecută au sosìtŭ la Marsilia patru băieţĭ de ai regelui din Siam, toţĭ în etate de 5—10 anĭ, însoţiţĭ de mareşalulŭ de curte Mon-Tschau-Form, de unde vorŭ fi duşĭ la Parisŭ la învĕţătură. Regelui de bună sémă nu i va fi prea dorŭ de aceştĭ băeţĭ, deşi suntŭ aşa de îndepărtaţĭ de casa părintéscă, căcĭ fericitulŭ tată mai are în palatulŭ sĕu regescŭ, nicĭ mai multŭ nicĭ mai puţinŭ decâtŭ douĕ sute cincĭ ḑecĭ de copii, dintre carĭ cam patru-ḑecĭ suntŭ de cei carĭ — sugŭ încă!

***

Tutunulŭ şi memoria. — Doctorulŭ T.... susţinea că tutunulŭ face sĕ-şĭ pérdă cine-va memoria. — Eu am fumatŭ în totdéuna, ḑise unulŭ din cei de faţă, şi nu mi-am perdutŭ de locŭ memoria. — Eu, adăogă unŭ altŭ fumătorŭ, potŭ a vĕ recita Eneida şi Odysseа, ca cum m'aşĭ afla încă în colegiu. — Asta nu este nimicŭ, rĕspunde unŭ Marsiliezŭ. Eu fumezŭ şése-ḑecĭ de ţigărĭ pe ḑi, şi cu tóte acestea, îmĭ aducŭ încă aminte de momentulŭ în care móşa ḑise mamei mele: »Dómnă, este băiatŭ!«

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 14 Septemvre st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.84	Vênd.	8.85
Argint românesc	»	8.75	»	8.80
Napoleon-d'orĭ	»	9.86	»	9.89
Lire turcescĭ	»	11.12	»	11.20
Imperialĭ	»	10.10	»	10.20
Galbenĭ	»	5.82	»	5.86
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	124.—
Discontulŭ . . .	»	7—10 °/₀ pe anŭ.		

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 12 Septemvre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	99.45
Rentă de hârtiă 5%	92.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.25
Bonurĭ rurale ungare	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.75
Bonurĭ croato-slavone	102 —
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.—
Renta de hărtiă austriacă	82.20
Renta de arg. austr.	83.60
Renta de aurŭ austr.	109 70
Losurile din 1860	139 50
Acțiunile băncei austro-ungare	869 —
Act. băncei de creditŭ ung.	288.25
Act. băncei de creditŭ austr.	287.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.88
Napoleon-d'orĭ	9.91½
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.20
Londra 10 Livres sterlinge	125.—

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

(3—3)

Publicațiune.

Têrgulŭ de țéră celŭ mai aprópe a „Sf. Mariei micĭ" în comuna B. Lipova, comitatulŭ Timișiórii se va ține în 20 Septemvrie a. c. st. n.

Têrgulŭ de vite însĕ se va începe cu 2 ḍile mai înainte.

B. Lipova în 9 Septemvre 1885.

Antistia comunală.

(1—3)

Romanurile

Nihiliștii, Lupta pe viață și pe mórte, séu Rosa din Belgradŭ, Memoriile Casanova, Copilulŭ nebunii și Contele Montecristo se potŭ comanda la fiecare librăriă, precum și directŭ la librăria-editóre.

Prețulŭ unei broșurĭ predatŭ franco în casă 25 cr.

Pe lângă comandele directe suntŭ a se trimite și banĭ prin mandatŭ postalŭ sub adresa:

„IG. HERTZ, Brașovŭ."

Spesele se vorŭ rebonifica.

Librăria-editóre

Ig. Hertz.

Bucurescĭ, str. Mihai-Vodă. No. 1.

Restaurațiune nóuă în Prundŭ!

Subsemnatulŭ am onóre de a aduce la cunoscința onoratului publicŭ, că am deschisŭ o

Restaurațiune

în fosta casă a repausatului Nicolae Măciucă din Prundŭ, suburbiulŭ Scheiu sub Nru. 429a, împreunată cu o

Arenă de popice (Kegelbahn)

bine arănjată atâtŭ pentru *véră*, câtŭ și pentru *érnă*, pelângă acésta voiu fi provĕḍutŭ în totdéuna cu *beuturĭ bune*, precum și *bere rece* și *próspetă* din *fabrica Hajek*, cu *mâncărĭ recĭ gustóse*, cu *prețurĭ fórte moderate și serviciu promptŭ.*

Apelândŭ la concursulŭ binevoitorŭ alŭ onor. publicŭ Brașovénŭ și la inteligința ecestui cercŭ sperŭ a fi încuragiatŭ cu o câtŭ mai numĕrósă cercetare.

Cu distinsă stimă

Ioanŭ Bratu,

proprietarŭ.

(3—3)

Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de învĕțătorŭ la școla confesională gr. cat. din comuna Ilva-mare pe „Luncă" afară de comună se escrie concursŭ până la 20 Septemvre 1885 st. nou cu emolumintele următóre:

a) salarŭ anualŭ plătitŭ din cassa alodială a comunei Ilva-mare în rate lunare 180 fl.

b) 4 orgii de lemne.

c) cuartirŭ liberŭ.

Doritorii de a ocupá acestŭ postŭ au a-șĭ așterne rugarea cu tóte documentele de cualificațiune recerute prin lege. Suplicele întrate mai târḍiu nu se vorŭ primí la acestŭ senatŭ.

Din ședința senatului ținută în Ilva-mare.

Ilva-mare, în 30 Augustŭ 1885.

Președintele
I. Balu.

Secretarulŭ
Constantin,
învĕțătorŭ primarŭ.

(2 3)

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a lei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timișŭ	—	10.11	1.40	—
Brașovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Hașfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighișóra (	10.29	1.30	8.01	—
(	10.39	1 37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediașŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blașiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiușŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirișŭ	4.09	4.49	10 23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu (	5.56	5.58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeșdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8.22	—	2.05
Mezŏ-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinṭe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.06
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12.59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8 00	6.05	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.41	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.05	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.35	6.24	—
Clușiu (	—	10.01	5.05	6.43	—
(	12.05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriș	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiușŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blașŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copșa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediașŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigișóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Hașfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Brașovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5.30	—	—	1.50
Timișŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vințulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11.02	3.44	11 40
(	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovațŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10.10	—	12.24
Șibotŭ	10.43	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12 05	—	2.34

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timișóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Hațegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Banița	10.11	3.35	6.07
Petroșenĭ	10.43	4.04	6.39

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6.49	9.33	5.28
Banița	7.27	10.14	6.06
Crivadia	8.06	10.54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.35
Hațegŭ	9.31	12.17	8 0[illegible]
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.